

Datum

2024-10-07

Adress

Diarienummer

SN-2024-1683

Yttrande

Till

Kommunstyrelsen

**Remiss Inbjudan till samråd om E.ONs
nätutvecklingsplan 2025-2034
STK-2024-1296**

Servicenämnden föreslås besluta att lämna följande yttrande:

Yttrande

Servicenämnden har tagit del av E.ON:s Nätutvecklingsplan 2025–2034 och ser inget i sak att erinra över den framtagna planen och dess uttalade syften. Ett leveranssäkert elsystem som är resilient och som har tillräcklig kapacitet för att kunna ansluta nya bostäder och verksamheter är oerhört viktigt för samhällsfunktion, utveckling och tillväxt.

Ett generellt tillkortakommande hos planen uppfattas dock, i den mening att den är övergripande för E.ON:s nät i hela Sverige. Det hade varit önskvärt med en motsvarande men mer detaljerad plan, för till exempel hela Skåne eller elområde SE4, vilket servicenämnden uppfattar har särskilda utmaningar.

Nämnden hade även gärna sett en detaljerad och tidsatt plan för utbyggnad och ombyggnad av elnätet specifikt i Malmö. Detta för att lättare samordna med ny- och ombyggnad av annan infrastruktur och byggnader. Oavsett om investeringar i elnätet berör till exempel nya ledningar, ledningsbyte eller nätstationer, så påverkar deras genomförande den offentliga miljön.

Energimyndigheten och Svenska Kraftnät beräknar att elbehovet år 2035 når spannet 170-270 TWh/år, att jämföra med 135 TWh år 2023. Elnätets utveckling inverkar givetvis starkt på möjligheterna till en sådan elektrifiering, och sedan elmarknadens avreglering framstår det som centralt att tillvarata de möjligheter till nationell samplanering som återstår. I vilken mån ett remissförfarande kan bidra till samplanering avgörs bland annat av om politiskt styrda remissinstanser ges tillräcklig tid för såväl behandling på tjänstemannanivå samt förankring i nämnder och styrelser. Servicenämnden rekommenderar därför E.ON att inför nästa nätutvecklingsplan planera för en remisstid om fyra månader.

I det följande kommenteras några specifika aspekter per kapitel.

2.3 Systemets nuvarande förmåga att möta prognosen - Analysmetod för kapacitetsbedömning samt Kapacitetsläge

Servicenämnden ser angelägenheten hos de prognoser och simuleringar som E.ON har utfört beträffande behovet av överföringskapacitet under åren 2025-2034.

Redovisningen ger en bild av att metoder och inhämtade ingångsdata är relevanta, och det är glädjande att E.ON bedömer att Skånes prognosticerade effektbehov kommer att kunna mötas i och med nätutvecklingsplanen.

Att utföra en konkret utomstående granskning av om metoder och datakällor är tillräckliga vore dock omöjligt, bland annat på grund av de osäkerheter som åberopas, men också på grund av redovisningens schematiska och översiktliga karaktär.

2.3 Systemets nuvarande förmåga att möta prognosen - Flexibilitetsmarknader

Som alternativ till nätförstärkningar framhåller E.ON kunders möjlighet att ansluta exempelvis värmepumpar, reservgeneratorer och batterilager till den lokala flexibilitetsmarknaden via plattformen SWITCH, i Malmö stads fall till marknaden i Södra Skåne.

Servicenämnden ser positivt på att den möjligheten kommuniceras via nätutvecklingsplanen, samt på redovisningen av utförda tester. Speciellt framstår marknaden i Södra Skåne som potentiellt avhjälpande, bland annat eftersom den beskrivs som möjlig att delta i via anslutningspunkter i både regionnät och lokalnät.

3.1 Företagets tillvägagångssätt vid planering av åtgärder - Kundförfrågningar

E.ON beskriver att processen för ny anslutning eller ändring av befintlig anslutning är indelad i Anslutningsindikation, Nätutredning (vid anslutningar till regionnät), Förstudie, Tillstånd (när nätkoncession behövs), Projektering, Upphandling, Byggnation och Driftsättning, där processen fram till Upphandling uppges kunna ta allt från tre till 36 månader. Om Nätutredning visar att den efterfrågade anslutningen kräver att en ny regionnätstation byggs uppskattas den totala tidsåtgången bli 3-5 år, och behöver en ny regionnätledning byggas uppskattas 5-10 år behöva tas i anspråk.

Beträffande anslutning av batterier, där användning bland annat inom E.ON:s flexibilitetsmarknad är av intresse, har servicenämnden erfarenhet av steget Anslutningsindikation för cirka 3 MW batterieffekt fördelat på sju fastigheter. Upplevelsen hittills kan framför allt sammanfattas med att handläggningen inte är särskilt väl integrerad med åberopade möjligheter att ansluta till flexibilitetsmarknad.

Servicenämnden har förståelse för E.ON:s behov av en noggrann analys av de förändringar i anslutningspunktens effektbeteende som ett batteri skulle ge upphov till, eftersom de faktorer som i stunden styr batteriets i- och urladdning – exempelvis inom Svenska Kraftnäts stödtjänstmarknad, spotprishandel eller reglerkraftmarknad – inte nödvändigtvis kopplar till eventuellt underskott eller överskott av effekt i det lokala eller regionala elnätet.

Å andra sidan präglas elmarknaden med alla dess verksamhetsområden av komplexitet, med liten grad av förutsägbarhet inom åtskilliga delar. Det är exempelvis omöjligt för

kunden att, på den långa sikt som indikeras av E.ON:s anslutningsprocess, veta hur ett batterilagers i- och urladdning kommer att styras. Det kommer att avgöras av hur de olika marknader batteriet är anslutet till utvecklas. Senare tids historik visar att förändringar kan ske snabbt, ett faktum som exempelvis inte mildras av att Sverige står inför ett snart införande av flödesbaserad kapacitetsberäkning, vilken av elmarknadens aktörer befaras kunna påverka prisbilden inom Sveriges elprisområden på ett sätt som inte fullständigt har kunnat uppskattas på förhand. Kunden är på inget sätt bättre skickad att förutbestämma ett batterilagers styrning än aktörer inom elenergisystem och elmarknad.

E.ON anför flexibilitetsmarknaden specifikt som ett sätt att avhjälpa utmaningar i lokalt elnät och på så vis undvika överinvestering. Mot bakgrund av det, och mot den bristande förutsägbarhet som råder kring elmarknaden i stort, vill servicenämnden särskilt trycka på vikten av god guidning, alternativt att E.ON utvecklar egna metoder avseende analys av en batterianläggnings effektbeteende vid samtidig användning inom ett flertal områden. Allra minst upplevs detta som rimligt vid förfrågningar om anslutning även till E.ON:s flexibilitetsmarknad. God guidning efterfrågas också avseende kvalificeringsprocessen för de batterianläggningar som kunden planerar att bidra med.

3.2 Planerade investeringar

Det är bra att nätutvecklingsplanen redovisar enskilda pågående och planerade förstärkningsprojekt i regionnätet. Dock ges inte mottagaren någon bild av vilken förbättring respektive projekt medför avseende överförbar effekt och kapacitet, exempelvis avseende specifika planerade områden och byggnader, samt anläggningar för mikroproduktion och lagring.

I samrådsunderlaget återopas även Projektkollen som ett verktyg för att söka ytterligare information om planerade investeringar (<https://www.eon.se/om-e-on/investeringar/elnaetsinvesteringar/projektkollen>).

Servicenämnden ser positivt på möjligheten i sig att följa de enskilda projekten, dock identifieras flera möjligheter att göra projektkollen mer användbar. (Nedan kommentarer gäller projekt i Skåne Län / Malmö kommun.)

1. Nätutvecklingsplanens lista har projekt-ID som första kolumn, medan listan på projektkollen utgår från gatunamn. (Med vissa undantag, exempelvis de svårtolkade benämningarna "10" och "15".) Detta medger ingen intuitiv koppling mellan de båda redovisningssätten. Projektkollen kunde göras mer användarvänlig om den baserades på en kartfunktion (GIS), där exempelvis projekt-ID framgick vid platsen för respektive nätinvestering.
2. Vid val att nå mer detaljerad information om ett enskilt projekt går det inte att återvända till projektträdet för vald kommun, utan ett komplett nytt besök på Projektkollens hemsida är nödvändig, inklusive omval av kommun. Detta uppfattas som IT-arkitektoniskt anmärkningsvärt, och gör Projektkollen svårnavigerad.

3. Respektive projekts utfall i termer av ökad överföringsförmåga framgår inte, vilket gör informationen relativt oanvändbar, utöver ungefärlig förväntan om plats och tid för påverkan på offentlig miljö.

3.3 Behov av flexibilitetstjänster och andra resurser

Det är bra att E.ON redovisar flexibilitetspotentialen avseende effekt och energi i Skåne som helhet. Nätutvecklingsplanen vore dock intressantare för kunder som överväger att ansluta, om också något om ersättningsnivåer under de planerade testperioderna redovisades för respektive lokal flexibilitetsmarknad, exempelvis uppskattade årsintäkter per ansluten MW batterieffekt.

Ordförande   Frida Trollmyr (S)

Nämndsekreterare   Jim Johannesson

[Här anger du om det finns reservationer/särskilda yttranden.]